

การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู๋ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู๋
ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

Promotion of Cultural Tourism in the Prang Ku Community, Ma-Ue
Subdistrict, Thawatburi District, Roi Et Province

พระมหาฤทธิรงค์ กิตติโก (ไชยศิริรินทร์)

Phramaha Ritthiyong Kittiko (Chaikirin)

พระครูภาวนาพัฒน์บัณฑิต

Phrakhru Bhavanaphatthanabandit

พระอธิการนัฐวุฒิ สิริจันท

Phradhikarn Nattawut Siricantho

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Roi Et Buddhist College

Email: sosommai@gmail.com

Received: 21 September 2025; Revised: 24 December 2025; Accepted: 25 December 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู๋ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู๋ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู๋ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดเป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ มีรูปแบบการวิจัย ได้แก่ การศึกษาในเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 25 รูป/คน นำเสนอผลการวิจัยด้วยพรรณนาวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

ชุมชนปรางค์กู๋ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ ซึ่งมีปรางค์กู๋เป็นศูนย์กลางทางจิตใจและอัตลักษณ์ของชุมชนอีสาน ผ่านงานประเพณีบุญสงกรานต์ที่จัดขึ้นทุกปีในวันเพ็ญ 15 ค่ำ เดือน 5 เป็นพิธีกรรมที่เต็มไปด้วยความศรัทธาและเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แม้รูปแบบงานจะเปลี่ยนแปลงไปจากการสนับสนุนของภาครัฐ แต่แก่นแท้ของงานยังคงอยู่

ในความร่วมมือและจิตสำนึกของชุมชน การรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านงานบุญสงกรานต์ถึง ความกลมเกลียวและความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ที่สามารถสืบทอดวัฒนธรรมให้คงอยู่ท่ามกลาง ความเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กูเป็น ตัวอย่างของการพัฒนาโดยยึดฐานทุนทางวัฒนธรรมและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยมีปรางค์กู เป็นศูนย์กลางของความศรัทธาและวิถีชีวิตท้องถิ่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่การพัฒนา เศรษฐกิจ แต่ยังเป็นการรักษาและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของชุมชน วัดและ ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ขณะที่หน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมเครือข่ายการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กูเป็นกระบวนการที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และ การอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยมีการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน

คำสำคัญ: การส่งเสริม, ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ชุมชนปรางค์กู

Abstract

This study aimed to: 1) explore the cultural tourism sites in the Prang Ku community, Ma-U Subdistrict, Thawat Buri District, Roi Et To study 2) promote cultural tourism in the Prang Ku community; and 3) strengthen cultural tourism networks within the community. The research employed qualitative methods, including document analysis and in-depth interviews with 25 key informants.

The findings were presented using descriptive analysis. The results indicate that the Prang Ku community is a significant cultural tourism site, with the ancient Prang Ku sanctuary serving as the spiritual center and cultural identity of the Isan people. The annual Bun Song Ku festival, held on the full moon day of the fifth lunar month, is a ceremonial event rooted in faith and reverence for sacred traditions. Although the festival's format has evolved over time due to government support and changing contexts, its core values remain preserved through community cooperation and shared cultural consciousness. The preservation of local traditions through the Bun Song Ku festival reflects the unity and collaboration of community members in sustaining their cultural heritage amidst contemporary changes. The promotion of cultural tourism in the Prang Ku community serves as a model for

development rooted in cultural capital and multi-sector collaboration. At the heart of this effort lies the ancient Prang Ku sanctuary, which symbolizes both the spiritual center and the way of life of the local people. Cultural tourism development in this context goes beyond economic advancement—it plays a vital role in preserving and disseminating the cultural and spiritual heritage of the community. Local temples and community members are actively involved in organizing events and promoting ethical and moral values, while government agencies support policy-making, budgeting, and infrastructure development. The integration of efforts from all sectors has transformed the Prang Ku community into a sustainable cultural tourism destination. The enhancement of cultural tourism networks within the Prang Ku community contributes to sustainable economic, social, and cultural development. This process relies heavily on inclusive participation from various community stakeholders.

Keywords: Promotion, Cultural Tourism, Prang Ku Community

บทนำ

ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ และมรดกทางวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของชาติวิถีชีวิตขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ศิลปะ ภาษา วรรณกรรม และการดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา ทำให้คนไทยประพฤติในทางที่ดีงาม มีคุณธรรม การที่วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทยที่ผ่านมาถือว่าเป็นภารกิจหลักในนโยบายของรัฐทุกรัฐบาล กำหนดให้ทุกภาคส่วนอนุรักษ์สนับสนุนฟื้นฟู และศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ มรดกทางศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรม โบราณสถานให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยให้ภาคประชาชนและเยาวชนมีบทบาท ร่วมกับสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน สนับสนุนให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เชิดชูและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างสมศักดิ์ศรี และสร้างสรรค์ ปัจจุบันการจัดการท่องเที่ยวเชิงมรดกทางวัฒนธรรม เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ ที่ต้องการเสริมสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ความเจริญทางจิตใจ ความเป็นมงคลกับชีวิต (พระมหาทองสุข สุภโร, 2545)

รูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีการนำเสนอแนวคิดให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อดึงดูด ความสนใจและให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวเป็นจำนวน

มาก อาทิเช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Spiritual Tourism) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) โดยเฉพาะรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาที่นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ ความสบายใจ และเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับการศึกษาพุทธศาสนา นอกจากนั้นยังรวมถึงการเดินทางไปเพื่อการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การนมัสการเกจิอาจารย์ และการประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนา นักท่องเที่ยวไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่ครั้งโบราณ จึงปรากฏหลักฐานที่เป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุ และพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งร่องรอยเหล่านี้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาและเที่ยวชมได้ที่อุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และวัดทางพุทธศาสนา (ธนภุต สังข์เฉย, 2550)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความหลากหลายและแตกต่างจากเดิม ซึ่งเป็นผลมาจากสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งจากนโยบายของภาครัฐที่หันมาส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองและการท่องเที่ยววิถีไทย ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ก็ทำให้เกิดธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ขึ้น ประกอบกับบทบาทของเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลมากขึ้นทั้งการเป็นเครื่องมือในการทำธุรกิจและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ดังนั้น การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศและเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เป็นอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และเกิดการกระจายรายได้ สามารถนำเงินตราเข้าสู่ประเทศเป็นรายได้อันดับต้น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าส่งออกสำคัญที่ทำรายได้เข้าสู่ประเทศ การท่องเที่ยวยังทำให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ ออกสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ ในท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และอื่น ๆ เป็นการสร้างงานสร้างอาชีพขึ้นอย่างกว้างขวาง นอกจากจะมีบทบาททางเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติ ทำให้เกิดความเป็นมิตรและความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือนก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการสร้างความเจริญให้แก่สังคมประชาชาติอีกทางหนึ่ง

การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์และ เข้าใจประเพณีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม รวมถึงสิ่งที่ตกทอดตามประเพณีโบราณมาสู่คนรุ่นหลัง เช่น การแต่งกาย ภาษาพื้นเมืองมีสิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อเกิดกระแสตื่นตัวด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนประกอบกับปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีความชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ และทำความเข้าใจกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นที่เป็นจุดหมายปลายทางเพิ่มมากขึ้นโดยมีความประสงค์ที่จะสร้างความคุ้นเคยกับประชาชนในท้องถิ่น หรือมีความนิยมการเดินทางเพื่อศึกษามากกว่าในอดีต (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564 : 20) วัดเป็นพุทธสถานแหล่งท่องเที่ยวที่

ทรงคุณค่าแหล่งรวมของวัฒนธรรม มีทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ชาวต่างชาติจำนวนมากที่มีพื้นฐานศาสนาและวัฒนธรรมต่างก็มาเพียงแค่อ่ายรูป บางครั้งก็มาทำริยาที่ไม่เหมาะสม ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะวัดไม่ได้แสดงบทบาทอย่างชัดเจนว่าจะพัฒนาสังคม ทั้งที่บทบาทของวัดสามารถสนองประโยชน์ได้ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมและด้านการนำรายได้เข้ามาทำนุบำรุงวัด ทำนุบำรุงท้องถิ่น จังหวัดและประเทศโดยรวม ขณะเดียวกันวัดก็เป็นแหล่งที่สามารถให้ความรู้ความคิดที่กว้างขวางขึ้น ให้ความสงบ ความร่มเย็นผู้มาเยือน ทำให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจพุทธศาสนาได้ดีขึ้น วัฒนธรรมของชุมชน ของสังคมไม่ว่าที่ไหนในโลกไม่มีอะไรเป็นหลักเท่ากับศาสนา ศาสนาเป็นรากเหง้าของการตั้งชุมชนสังคม (กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว, 2542)

การท่องเที่ยวในจังหวัดร้อยเอ็ดมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง การท่องเที่ยวเชิงสำรวจ การท่องเที่ยวเชิงการศึกษาเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิงการพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวทางศาสนา เป็นต้น โดยจังหวัดร้อยเอ็ดมีปัจจัยการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งยังรักษาวัฒนธรรม ประเพณีวิถี ชีวิต และความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเอาไว้เป็นอย่างดีซึ่งเป็นจุดเด่นในการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การท่องเที่ยววิถีพุทธ และเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในวัดและชุมชนด้วย โดย ชุมชนวัดในจังหวัดร้อยเอ็ด มีปัจจัยด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่เป็นจำนวนมาก หากได้รับการบริหาร จัดการที่ดีก็จะสามารถดึงศักยภาพการท่องเที่ยวเข้าจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ “การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งแสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีวิถีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย นักท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิดและความศรัทธา (กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2555)

ชุมชนตำบลมะฮี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นชุมชนหนึ่งที่มีมาแต่โบราณ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางวัฒนธรรมอยู่ในชุมชน ซึ่งนอกจากพิธีกรรมความเชื่อที่ต่างจากความเชื่อทางศาสนาแล้ว รูปแบบทางศิลปะที่เป็นลักษณะเฉพาะของฮินดู ในด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและประติมากรรม ทั้งยังแสดงออกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของช่างพื้นบ้าน คนในท้องถิ่น และแฝงด้วยปรัชญาธรรมทำให้เกิดคุณค่าด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความกตัญญูทักท้วงต่อผู้มีพระคุณ เป็นต้น วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับงานพุทธศิลป์ สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อความเลื่อมใสศรัทธาของคนในชุมชน ทำให้ปรากฏเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของงานพุทธศิลป์ที่มีความสำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ด

จากสภาพปัญหาและความสำคัญ รวมทั้งต้นทุนทางทรัพยากรการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมของชุมชนตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ดังกล่าว พบว่า ชุมชนตำบลมะอีมีต้นทุนทางวัฒนธรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดร้อยเอ็ด หากมีแนวทางการส่งเสริมอย่างเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดคุณประโยชน์ หลายด้าน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธในชุมชนตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิงพุทธในชุมชนตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล จากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ศึกษาจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. 2539 และข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษารวบรวมจากตำรา เอกสารวิชาการ บทความ แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยภาคสนามได้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจะเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัย ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง ในการวิจัยภาคสนามได้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจะเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัย ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (criterion based selection) จำนวน 30 รูป/คน ดังนี้

1) พระสงฆ์	จำนวน 5 รูป
1) ผู้นำชุมชน	จำนวน 5 คน
2) ปราชญ์ชาวบ้าน	จำนวน 5 คน
5) นักท่องเที่ยวชาย	จำนวน 8 คน

6) นักท่องเที่ยวหญิง จำนวน 7 คน

ผลการวิจัย

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่โอบล้อมไปด้วยวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ทว่าซ่อนเร้นด้วยความยิ่งใหญ่ของประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกอยู่ในหัวใจของผู้คนมาช้านานนับร้อยปี ณ ใจกลางของชุมชนแห่งนี้ มีโบราณสถานที่สำคัญอย่าง “ปรางค์กู่” ตั้งตระหง่านท่ามกลางธรรมชาติ เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านและเป็นสัญลักษณ์ของความศรัทธาและอัตลักษณ์ของชุมชนอีสานที่ยังคงรักษาไว้ได้อย่างมั่นคง ทุกปีเมื่อถึงวันเพ็ญ 15 ค่ำ เดือน 5 บรรยากาศของชุมชนจะเต็มไปด้วยชีวิตชีวาและความคึกคัก เนื่องในโอกาสของงานประเพณีบุญสงกรานต์ ซึ่งถือเป็นงานบุญประจำปีที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นช่วงเวลาที่คุณคนในชุมชนต่างกลับมารวมตัวกันไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกล เพื่อร่วมพิธีกรรมที่เต็มไปด้วยศรัทธาและความเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในพิธีนี้จะมีการเตรียมการอย่างพิถีพิถัน ทั้งการจัดสถานที่ การจัดอาหาร น้ำอบ น้ำหอม เครื่องบูชา ไปจนถึงการชิงสายสิญจน์รอบสระน้ำ การลอยพระพุทธรูป และการเจริญพระพุทธมนต์โดยพระสงฆ์ ซึ่งล้วนแสดงถึงความละเอียดอ่อนของวัฒนธรรมและจิตใจของชาวบ้านที่หลอมรวมกันเป็นหนึ่งเดียว แม้กาลเวลาจะเปลี่ยนผ่าน แต่งานบุญสงกรานต์ก็ยังคงได้รับการสืบสานอย่างต่อเนื่อง หากแต่รูปแบบของงานเริ่มมีความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะหลังจากที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุนและผลักดันให้ปรางค์กู่กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทำให้พิธีกรรมดั้งเดิมที่เคยเรียบง่ายและอบอวลด้วยความรู้สึกร่วมทางจิตวิญญาณของชาวบ้าน ได้กลายมาเป็นงานเฉลิมฉลองขนาดใหญ่ที่เปิดกว้างให้คนภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย เกิดเป็นขบวนแห่ การประกวดธิดา การแสดงมหรสพ และกิจกรรมมากมายที่ช่วยเสริมสร้างสีสันให้กับงานบุญ แม้ว่าแนวทางการจัดงานจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่แก่นแท้ของงานบุญสงกรานต์ก็ยังคงอยู่ นั่นคือความศรัทธาในปรางค์กู่ และพลังของชุมชนที่ยังคงเหนียวแน่น ด้วยจิตสำนึกร่วมของคนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมงานร่วมกัน การจัดหาอาหาร ดอกไม้ และเครื่องเซ่นไหว้ หรือการแสดงละเล่นพื้นบ้านที่บอกเล่าเรื่องราวของบรรพบุรุษอย่างจริงใจ ล้วนเป็นเครื่องสะท้อนถึงรากวัฒนธรรมที่ยังหยั่งลึกในจิตวิญญาณของชาวบ้าน ชุมชนปรางค์กู่จึงไม่ใช่เพียงแหล่งท่องเที่ยว หากแต่เป็นเวทีที่สะท้อนถึงความกลมเกลียว ความร่วมแรงร่วมใจ และการมีส่วนร่วมของผู้คนในท้องถิ่น ที่สามารถนำพาวัฒนธรรมอันล้ำค่าให้ดำรงอยู่ต่อไปท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ได้อย่างน่าชื่นชม

2. การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะฮี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะฮี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปได้ว่า การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนฐานทุนทางวัฒนธรรมและพลังความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม โดยมี “ปรางค์กู่” เป็นศูนย์กลางของความเชื่อ ความศรัทธา และวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่แห่งนี้จึงมิใช่เพียงการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว หากแต่เป็นการดำรงรักษาและเผยแพร่มรดกทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่และเติบโตอย่างยั่งยืน

วัด ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมจิตใจและฐานทางวัฒนธรรมของชุมชน โดยเฉพาะในงานบุญสงกรานต์ พระสงฆ์จะเป็นผู้นำในพิธีกรรมตามประเพณีโบราณ ถวายทอดธรรมะ และให้ความรู้ด้านศีลธรรมแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว วัดยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน และส่งเสริมความสำนึกรักท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ชุมชน มีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านการจัดงาน การต้อนรับนักท่องเที่ยว และการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรม เช่น งานบุญสงกรานต์ ซึ่งเป็นเวทีรวมพลังความศรัทธาของคนในท้องถิ่นและผู้มาเยือน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะพื้นบ้าน และความเป็นเจ้าบ้านที่ดีของชาวบ้าน ได้กลายเป็นจุดแข็งสำคัญที่สร้างความประทับใจและคุณค่าในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนยังส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มแม่ครัวท้องถิ่น และการพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวในอนาคต

หน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเชิงนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักในระดับกว้าง

ดังนั้น การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่เป็นผลจากการบูรณาการความร่วมมืออย่างเป็นระบบระหว่างวัด ชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการดำรงรักษาและพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณที่มั่นคงและยั่งยืนในอนาคต

3. การส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นกระบวนการที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการอนุรักษ์ วัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างยั่งยืน ด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน ตั้งแต่การระบุปัญหา และหาวิธีแก้ไขจนถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและ วัฒนธรรมของชุมชน

ขั้นตอนการส่งเสริมเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ที่กล่าวถึง ได้แก่

- การสะท้อนปัญหาความยากลำบากในการคมนาคม
- สร้างความตระหนักถึงปัญหาและเสนอทางแก้ไขให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุง การเดินทาง
- การดึงพลังเยาวชน - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในกิจกรรมพัฒนาชุมชน โดยผ่าน กิจกรรมที่น่าสนใจ
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์เอกลักษณ์ของชุมชน - สร้างผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนเอกลักษณ์ของ ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการค้าและสร้างตลาดท้องถิ่น
- การประชุมร่วมกันของสมาชิกเครือข่าย - จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือและกำหนด กติกาในการพัฒนา
- การปลูกจิตสำนึกเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวม - สร้างการรับรู้ถึงความสำคัญของการทำงาน ร่วมกันเพื่อประโยชน์ของชุมชน
- การเริ่มต้นจากกลุ่มเล็ก ๆ - สร้างตัวอย่างจากการทำงานร่วมกันในกลุ่มเล็ก เพื่อกระตุ้น การมีส่วนร่วมของชุมชน
- การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างชุมชน - จัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงชุมชนอื่น ๆ ในเครือข่าย ท่องเที่ยว
- การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเครือข่าย - เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับแต่ละชุมชนใน เครือข่าย
- การกำหนดรายละเอียดที่สำคัญ - แนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับชุมชนให้แก่ผู้มาเยือน
- การให้ข้อมูลชุมชนและช่องทางการติดต่อ - เผยแพร่ข้อมูลและช่องทางการติดต่อเพื่อการมี ส่วนร่วมที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาที่กล่าวถึงนี้ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น แต่ยังช่วยในการ อนุรักษ์วัฒนธรรมและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ

1976 การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะฮี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะฮี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด การจัดการมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม และการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาคบคู่กัน ซึ่งการรักษาวัฒนธรรมเป็นประโยชน์ด้านองค์ความรู้และให้คุณค่าแก่สังคมในขณะที่การพัฒนาการท่องเที่ยวนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจและรายได้ของชุมชน การจัดหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ ทั้งนี้ แนวคิดหลักเพื่อใช้ในการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมประกอบด้วย แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และแนวคิดเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งแต่ละแนวคิดจะประกอบด้วยกลยุทธ์และแนวทางสนับสนุนที่จะนำไปสู่การจัดการมรดกวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ พรทิพย์ กิจเจริญไพศาล (2553) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ ชุมชนชาวมอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดปทุมธานี” พบว่า ควรต้องลงทุนสร้าง แหล่งท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน ให้ชุมชนเกิดความผูกพัน และมีความ กลมกลืนกับวิถีชีวิต ให้มีการจัดการแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อไม่เป็นการทำลายโบราณสถาน และป้องกันความเบื่อไม่เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม สนับสนุนอนุรักษ์ธรรมชาติการบูรณาการแบบองค์รวม ต้อง วางแผนแม่บทให้ชัดเจนเน้นความยั่งยืนและค่อยเป็นค่อยไป ในส่วนภาคเอกชนมีการร่วมมือในการ ลงทุน และเป็นตัว ยืนให้กับภาครัฐ เนื่องจากภาครัฐมีข้อจำกัดเรื่องการเปลี่ยนสายงาน การสลับงาน ทำให้ไม่เกิดความ ต่อเนื่อง ฉะนั้น เอกชนและท้องถิ่นต้องเป็นตัวยืนให้งานดำเนินอย่างต่อเนื่อง ด้าน ชุมชนควรสร้างความตระหนักในเรื่องระบบนิเวศวิทยา รักษาธรรมชาติและประเพณีให้คงอยู่ ให้ ชุมชนมีบทบาท ทางด้านความเป็นเจ้าของ และควรมีส่วนร่วมที่สำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่เป็น เอกลักษณ์ ที่ทำ ให้คนไทยสามัคคี

ปราสาทกู่กาสิงห์ ศาสนสถานที่สร้างขึ้นในช่วงครึ่งหลังพุทธศตวรรษที่ 16 ที่ตั้งของปราสาทมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในพื้นที่เขตทุ่งกุลาร้องไห้ และเขตลุ่มน้ำมูลรวมถึงลำน้ำสาขาโดยเฉพาะเมืองโบราณโพธิ์นางทุมที่พบว่ามีหลักฐาน พัฒนาการ การตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ อันเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก และอุดมไปด้วยแหล่งเกลือสินเธาว์อีกด้วย ปราสาทกู่กาสิงห์มีแผนผังเป็นกลุ่มปราสาทสามหลังตั้งอยู่บนฐานไพทีเดียวกัน โดยปราสาทประธานหลังกลางมีมณฑปเชื่อมต่อด้านหน้า จาก

การศึกษาพบว่ามณฑปนี้ถูกต่อเชื่อมภายหลัง ลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่สามารถบ่งบอกได้คือ ความสูงของฐานปราสาทประธานกับฐานมณฑปมีความแตกต่างกันมาก และระเบียบชุดฐานของ ปราสาทประธานทั้งสามหลังมีความแตกต่างกันกับชุดฐานของมณฑป ซึ่งชุดฐานของมณฑปนั้น เหมือนกันกับชุดฐานของโคปุระทางด้านทิศตะวันออก ลวดลายของงานประดับหรือระเบียบของชุด ฐานที่มีการเพิ่มลวดบัวขึ้นมาซึ่งแตกต่างจากการประดับลวดบัวแบบเก่าที่ถูกพัฒนาขึ้นมาในช่วงครึ่ง หลังพุทธศตวรรษที่ 16 รวมถึงร่องรอยของโครงสร้างที่บ่งชี้ว่ามีการต่อเติมมณฑป การก่อพอกขยาย ฐานไฟที่เดิมจึงมีความเป็นไปได้ว่ามณฑปและโคปุระของปราสาทถูกสร้างพร้อมกันแต่สร้างขึ้น ภายหลังปราสาทประธานสามหลัง และเนื่องจากไม่พบจารึกที่กล่าวถึงการสถาปนาปราสาทกู่กาสิงห์ ทำให้ต้องมีการศึกษางานประดับอย่างทับหลังหรือหน้าบันเพื่อช่วยในการกำหนดอายุ และจากการ พิจารณาแล้วพบว่ารูปแบบงานประดับส่วนใหญ่อยู่ในศิลปะแบบบาปวน แต่ก็ยังคงมีการย้อนกลับไป ทำลวดลายแบบเก่าอย่างกรอบหน้าบันสามเหลี่ยมเลียนแบบเครื่องไม้ที่คล้ายกับปราสาทบันทายศรี ปราสาทพระวิหารประเพณีมุมมองของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในวัดมีทั้งส่วนที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ส่วนที่ไม่เห็นด้วยเพราะวัดควรเป็นที่ประกอบศาสนกิจและศาสนพิธีส่วนความ คาดหวังของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อวัดว่าวัดควรเป็นแหล่งเรียนรู้หลักธรรมคำสอนของศาสนา อยาก สนทนาศาสนา โดยเฉพาะเรื่องการปฏิบัติการทำสมาธิภาวนา ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ ชุมชนและ ชาวบ้าน โดยเห็นว่าควรมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวมุมมองของ ชุมชนและ ชาวบ้านเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในวัด ชุมชนเห็นด้วยกับการท่องเที่ยวแนวพุทธและ ท่องเที่ยวเชิง พักผ่อนหย่อนใจ ความคาดหวังของชุมชนและชาวบ้านที่มีต่อวัด คือ วัดควรเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ ศาสนา ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นของทั้งผู้ใหญ่และเยาวชน ความ คาดหวังของชุมชนและ ชาวบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยว อยากให้นักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติตามกฎของวัดและช่วย รักษาสภาพแวดล้อม ข้อเสนอแนะในการวิจัย ควรเปิดโอกาสให้ผู้นำ และคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมใน การจัดการ ควรจัดหาสิ่งของพื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อจัดแสดง พิพิธภัณฑวัฒนธรรมและศาสนา ควร จัดแบ่งเขตบริเวณท่องเที่ยวและร้านค้าให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย ควรมีการสร้างสื่อต่างๆ ในการ ประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายยิ่งขึ้น โดยการจัดทำวีดีโอ ข้อมูลประวัติสถานที่ท่องเที่ยว คู่มือการ เกี่ยวกับท่องเที่ยว ควรมีมีคฤหบดีพาศมสถานที่ และอธิบาย ประวัติความเป็นมา ประโยชน์ ความสำคัญของสถานที่ควรมีห้องสนทนาธรรม ให้พระสนทนาธรรมะ ด้วยภาษาง่ายๆ เข้าใจได้ไม่ยาก สอดคล้องกับ จุฑาภรณ์ หินซุย และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์ (2557) ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงพุทธ กรณีศึกษาวัดประชาคมวนาราม อำเภอศรี สมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่า สภาพ ปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ มีความเกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวเชิงพุทธที่ไม่หลากหลาย ขาด ความต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ประสานงานปรับการ

ดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งปีพุทธศักราช 2557 ให้จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นปีแห่ง การท่องเที่ยว ขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของ นักท่องเที่ยว ป้ายบอกทางมีจำนวนน้อย รวมถึงป้ายที่บ่งบอกถึงว่าวัดประชาคมวนารามเป็นสถานที่ ท่องเที่ยวเชิงพุทธความดึงดูดใจมีน้อย ขาด การนำเสนอเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่น สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้เป็นอุปสรรคในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิง พุทธ รวมทั้งเจตคติของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่ห่างไกลจากพุทธศาสนา เยาวชนยัง มีส่วนร่วมในการพัฒนาค่อนข้างน้อย ขาด การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน องค์กรเอกชนและ หน่วยงานรัฐอื่น ๆ ในการวางแผน การ ตัดสินใจ และการดำเนินการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิง พุทธแบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง พุทธในเขตพื้นที่อำเภอศรีสมเด็จ การ เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านการประชาสัมพันธ์โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางคมนาคมไม่สามารถสนองต่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้

การท่องเที่ยวที่มีการสืบทอดทางด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิต ความเป็นอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทางด้านวัฒนธรรม โดยเน้นการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึง กระบวนการ การท่องเที่ยวและเยี่ยมชมสถานที่ที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และแสดงถึงความเป็น วัฒนธรรมเช่น การชมสถานโบราณวัตถุ โบราณสถาน ปราสาท พระราชวัง วัด พระบรมธาตุ เจดีย์ มี การบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับ วัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย สอดคล้องกับ บุญครอง ชอบขาย (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประวัติความเป็นมาของปรางค์กู่สมัยขอมในพื้นที่ศึกษา ได้รับอิทธิพลทางความ เชื่อศาสนาพราหมณ์และพุทธมหายาน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีกับ ปราสาทแห่งอื่นในภาคอีสาน ปรางค์กู่ได้อิทธิพลทางลัทธิศาสนา และรูปแบบศิลปะแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15 - 16 แบบปาปวน ได้แก่ กู่กาสิงห์ กู่โพนวิท และกู่พระโกนา ส่วนอีกสองแห่งสร้างราวพุทธศตวรรษที่ 18 ได้แก่ กู่โพนระฆัง และปรางค์กู่ธวัชบุรี เป็นแบบโรคยา ศาลต่อมาเมื่อมีผู้คนอพยพจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงได้เข้ามาตั้งถิ่นบริเวณโบราณสถานมีการปรับตัวใน การดำเนินชีวิต ตามคติความเชื่อให้เข้ากับโบราณสถานที่มีอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสภาพปัจจุบัน และปัญหาของปรางค์กู่สมัยขอมในพื้นที่ศึกษา ปรางค์กู่แต่ละแหล่งได้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยว ทางเข้าสะดวก แต่เมื่อเข้าใกล้บริเวณปราสาทถนนส่วนใหญ่ชำรุด และขาดป้ายประชาสัมพันธ์ ตัวปราสาทและส่วนประกอบอื่นชำรุด มีการบูรณะเพียงบางส่วน นอกจากนี้ยังมีวัชพืชขึ้นรกรุงรัง กิจกรรมที่เกิดขึ้น ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว คือ ที่พักและร้านอาหาร

สินค้ายังไม่ได้มาตรฐาน บุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ยังขาดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ไม่มีศักยภาพเพียงพอเพื่อรองรับการท่องเที่ยวได้เท่าที่ควรแนวทางการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดร้อยเอ็ด ควรต้องมีการพัฒนาในด้านสถานที่คือ โบราณสถาน ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ ถนนหนทาง ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะที่พักแบบโฮมสเตย์ การปรับปรุงร้านจำหน่ายสินค้า และการพัฒนาบุคลากรสำหรับรองรับการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคต ปรางค์กู่สมัยขอมเป็นทรัพยากรที่สำคัญของการท่องเที่ยว เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่า ดังนั้นควรมีการดูแลฟื้นฟู ให้พร้อมต่อการท่องเที่ยว ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นอื่นได้

สรุป

ผลการวิจัยสรุปประเด็นได้ดังนี้ 1) โบราณสถานเป็นศูนย์รวมความศรัทธาและอัตลักษณ์ของคนในชุมชน 2) "งานบุญสงกรานต์" ในวันเพ็ญเดือน 5 เป็นกิจกรรมหลักที่แสดงถึงความเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์และความสามัคคี 3) รูปแบบงานมักจะเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและการสนับสนุนจากภาครัฐ แต่แก่นแท้ด้านจิตวิญญาณยังคงเข้มแข็ง 4) ชุมชนใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น 5) เกิดจากความร่วมมือของ "บวร" (บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ) ที่ช่วยกันอนุรักษ์มรดกทางปัญญาและวิถีชีวิตให้คงอยู่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับแผนการจัดการท่องเที่ยว นำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมเพราะศักยภาพของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ นักท่องเที่ยวสามารถสร้างศักยภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้ เช่น ด้านบริการทางการแพทย์ รวมทั้งความพร้อมทางด้านการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวและบริการให้กับนักท่องเที่ยว สำหรับเนื้อหาของข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีแจกให้กับนักท่องเที่ยวแหล่งข้อมูลที่สำคัญตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ควรเน้นเนื้อหาสาระข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ที่จะนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น รวมทั้งไม่มีข้อมูลของระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติ เพื่อเป็นการแนะนำให้นักท่องเที่ยวเคารพต่อกฎหมายและข้อบังคับของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังไม่มีข้อมูลที่ ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวของผู้ด้อยโอกาส เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ คนกลุ่มน้อยและคนพื้นเมือง เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้แสวงหาผลประโยชน์ต่างๆ ในพื้นที่ นำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบยั่งยืน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกันหรือลักษณะเดียวกันเพื่อหาทางเชื่อมโยง ปรับปรุงและพัฒนาในลักษณะรูปแบบการท่องเที่ยว
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวหรือทรัพยากรท่องเที่ยวอื่นๆ ในระดับมหัพภาค อาทิ การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ ประเพณี และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อให้ทราบศักยภาพการท่องเที่ยวของเมืองมรดกโลกเพื่อการส่งเสริมและการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2564-2565). กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564). รายงานประจำปี 2564. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว. 2542. การพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว.18(4), 48-52.
- กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. (2555). รายงานการติดตามและประเมินผลการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด ขอนแก่น. ขอนแก่น: องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.
- จุฑาภรณ์ หินชุย และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์. (2557). แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธกรณีศึกษาวัด ประชาคมวนาราม อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ. 10(1), 50-58.
- ธนกฤต สังข์เฉย. (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.

1981 การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนปรางค์กู่ ตำบลมะฮี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

บุญครอง ชอบขาย. (2555). “แนวทางการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดร้อยเอ็ด”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปกรณ์ สิงห์สุริยา. (2548). รูปแบบการจัดการศึกษาและการเผยแพร่ศาสนธรรมของวัดในพระพุทธศาสนา กรณีศึกษาวัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

พระมหาทองสุข สุภโร. (2545). อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อวิถีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พรทิพย์ กิจเจริญไพศาล. (2553). การศึกษาทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวมอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.